КОНФЕРЕНЦИЯ ПО ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ КЪМ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ - БЪЛГАРИЯ -

Брюксел, 1 април 2004

CONF-BG 6/04
ADD 4

Документ, предоставен от България

Относно: Допълнителна информация: Първи мониторингов доклад (Анекс 4)
Глава 24 – Сътрудничество в областта на правосъдието и вътрешните работи

Анекс 4

ОТЧЕТ

за изпълнението на Стратегията за реформа на българската съдебната система и на Плана за действие към нея

м. октомври 2003 г. – м. март 2004 г.

2003 година - срочни - IV тримесечие

1.Въвеждане на задължителна последваща квалификация на магистрати – *към разделII*;
1.Включване на задължителни програми за обучение в програмата и календара на НИП.

Правна мярка:
- Съобразно разпоредбата на чл.35е, ал.7 от ЗСВ, Висшият съдебен съвет издава правилник, с който се уреждат дейността на Националния институт на правосъдието и организацията на работата му.
- В изпълнение на законовата разпоредба с решение по протокол № 34/01.10.2003 г. ВСС прие Правилник за дейността на НИП.

Административни и организационни мерки:
Обучението на новоназначените и младшите съдии (период декември 2003 – февруари 2004 г.) продължава, съгласно съществуващите програми за обучение на Центъра за обучение на магистрати, съгласно решение на Управителния съвет на НИП, взето през декември 2003 г. В рамките на тази учебна година (2003/04) се подготвя и ще бъде въведен отделен модул за новоназначените младши съдии и младши прокурори.

Стадий на изпълнение:
Откриването на първия курс за новоназначени съдии, организиран от НИП, ще се проведе на 29 март 2004 г. в присъствието на членовете на Управителния съвет на Института, представители на основните партньори и донори.
Подготвен е проект на учебната програма за новоназначени прокурори, разработена по модела на програмата за начално обучение на новоназначени съдии. Планирани са две възможни дати за стартиране на обучението на новоназначените прокурори – едновременно с новоназначените съдии на 29 март, респективно - на 18 април 2004 г.
2.На свое заседание на 09.03.2004 г. Комисията за борба с корупцията към ВСС прие протоколно решение № 6, с което предлага допълване приоритетите за обучение – включване на обучение по антикорупционни техники и практики в програмите на НИП. Към 17.03.2004 г. е изготвен проект на решение на Управителния съвет, с което – на основание чл.14, ал.4 от ПНИП – да се включи обучението по антикорупционни техники и практики като приоритет в програмите на НИП.
3. Изработен е календар на учебната дейност на НИП до края на м.юни 2004 г., в който са включени постоянните учебни програми за начална квалификация и обучение по Европейско право.

4. До края на март 2004 г. ще бъде назначен програмен консултант/ съветник към НИП, който ще подготвя цялостната обучителна програма за следващата учебна година (2004-05)
5. Програмата за задължителното 6-месечно обучение за младшите магистрати (съдии и прокурори) – чл.35ж ЗСВ) ще стартира на 01.10.2004 г., съобразно Решение на ВСС от 03.12.2003 г.

2.Изготвяне на система за обучение на магистрати по международноправни актове и право на ЕС *– към разделII;*
2.Разработване и приложение на единна програма за обучение на съдии, прокурори и следователи в областта на международното право и правото на ЕС;

Правни мерки:
Виж предходната точка

Административни и организационни мерки:
1. Към настоящия момент НИП разполага с единна програма за обучение на всички магистрати, която ще бъде доразвита през 2004 г. и която съдържа:
- основен курс – "Въведение в европейското право";
- Практика на Европейския съд в Люксембург
- Полицейско и съдебно сътрудничество по наказателни и граждански дела в ЕС;
- Европейска конвенция за защита правата на човека – тригодишен проект в сътрудничество с Холандския институт за правата на човека и "Български адвокати за правата на човека" (MATRA)

2. През 2004 г. продължава проектът на Пакта за стабилност " Обучение на съдии от Югоизточна Европа". Семинарите са подчинени на целта да се установи единна програма за обучение в десетте страни – участнички в Проекта. В рамките на тази програма до момента са проведени следните международни конференции:
- "Основни принципи на справедлив процес и въпроси, свързани с независимостта на съдебната власт";
- "Бизнесът и финансовото право в страните от Югоизточна Европа";
- "Борба срещу организираната престъпност, активната и пасивната корупция и прането на пари".

Стадий на изпълнение:
Паралелно с изработването на единна програма, обучението продължава по съществуващите програми на Центъра за обучение на магистрати.

3.**Създаване на работна група по статистически критерии за отчитане работата на различните звена от съдебната система –** *към разделIII*;
3.**Създаване на работна група по изработване на статистически критерии;**

Правни мерки:
С преходна разпоредба в изготвения проект на ЗИД на ЗСВ е предвидена създаването на единни задължителни образци за статистическа отчетност на всички органи на съдебната власт.

Законът за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт е приет на второ четене от Народното събрание на 25.03.2004 г. Предстои обнародването на закона и изпълнението на мярката.

4.**Създаване на софтуер за безпристрастно разпределение на дела и преписки в съдебната система**- *към раздел III;*
Предприемане на необходимите административни и фактически действия за избор на изпълнител, който да изработи и внедри софтеура

Административни и организационни мерки:

Стадий на изпълнение:
Мярката е изпълнена от консултанти по проекта (SEMA Group, Белгия) и специалисти в дирекция "Информационно обслужване и технологии" при МП
Изготвени са 10 технически спецификации за търговете по ФАР, предадени в специализирано централно звено за финансиране на дейността при министерство на финансите.

5.**Въвеждане на конкурсно начало при подбор и назначаване на административен персонал** – *към разделIV;*
Разработване и прилагане на разпоредби, уреждащи конкурсите и съдържащи процедурите и методологията за подбор на персонал;

Правни мерки:
1. Чл. 188а от ЗСВ предвижда назначаване на съдебните служители след провеждане на конкурс, освен при преназначаване.
2. Изготвен е проект на Правилник за съдебната администрация в районните, окръжните, военните и апелативните съдилища, който детайлизира уредбата.

Стадий на изпълнение:

Проектът на правилник е съгласуван с ВСС и предстои изпращането му за обнародване в "Държавен вестник"

6.**Въвеждане на критерии и процедура за оценка работата на административния персонал** – *към разделIV;*
Разработване и въвеждане на критерии и процедура за оценка работата на администрацията на органите на съдебната власт;

Правни мерки:
1. Чл. 188м от Закона за съдебната власт предвижда рангове за съдебните служители, като израз на равнището на тяхната професионална квалификация. Съгласно ал. 3 от същия текст условията и редът за присъждане на ранговете и за за повишаване в ранг се определят с правилника по чл. 188, ал. 3.
2. Изготвен е проект на Правилник за съдебната администрация в районните, окръжните, военните и апелативните съдилища, който детайлизира уредбата.

Административни и организационни мерки:

Проектът на правилник е съгласуван с ВСС и предстои изпращането му за обнародване в "Държавен вестник"

Стадий на изпълнение:
Същевременно по мярката се работи паралелно по проект, финансиран по програма ФАР, изпълняван от Британския съвет, съвместно с TMC-ASSER – ИНСТИТУТ, Холандия – "Разработване на стратегия за обучение в съдебната система", включващ и обучение и оценка работата на съдебните служители. Към момента се изготвят доклад-анализ и препоръки.

7.**Подготовка на специализирани процедурни учебници за администрацията** – *към раздел IV;*
Изготвяне на пълен списък от теми за специализирани процедурни учебници за съдебната администрация

Правни мерки:
Чл. 35е от Закона за съдебната власт урежда обучението на съдебните служители наред с това на магистратите
Вторично материята е уредена в Правилника за дейността на НИП, приет с решение

Административни и организационни мерки:

Във връзка с обучението на съдебните служители и изработване на специализираните процедурни учебници НИП работи с чуждестранни донори и партньори

Стадий на изпълнение:
1. Със съвместните усилия на Проект за развитие на съдебната система към Американската агенция за развитие, Националното сдружение на съдебните служители и действащи съдии бяха разработени четири наръчника: за новопостъпили служители, за процеса на призоваване, за съдебните служители в гражданското и наказателното деловодство. Проектът организира обучения, които покриват темите в тези наръчници.
Наръчниците за новопостъпили служители и за процеса на призоваване са готови и предоставени за ползване от всички съдилища в страната.
2. Наръчникът за служителите в наказателното деловодство в момента е в печат и ще бъде предоставен на всички съдилища.

8.**Продължаване текущото обучение по специализирана програма(право на ЕС, пазарна икономика, информационни технологии, ново законодателство и др**.) – *към раздел VII;*
9.**Разработване и приложения на единна програма за обучение на съдии, прокурори и следователи в областта на правото на ЕС, пазарна икономика, информационни технологии, ново законодателство и др**.

Правни мерки:
Чл.35е от Закона за съдебната власт
С решение на Висшия съдебен съвет от 01.10.2003 г. е правилник за дейността на НИП.

Административни и организационни мерки:
От 01 януари 2004 стартира дейността НИП, който продължи дейността на Центъра за обучение на магистрати.

Стадий на изпълнение:
Към настоящия момент НИП разполага с единна програма за обучение на всички магистрати, която ще бъде доразвивана и която съдържа:

- основен курс – "Въведение в европейското право";
- Практика на Европейския съд в Люксембург
- Полицейско и съдебно сътрудничество по наказателни и граждански дела в ЕС;
- Европейска конвенция за защита правата на човека – тригодишен проект в сътрудничество с Холандския институт за

правата на човека и “Български адвокати за правата на човека” (MATRA)

Тази програма ще прерасне в Единна национална система за обучение на магистрати при постигане на пълен пълен оперативен капацитет на НИП. Тя е в процес на подготовка с помощта на ФАР ПРОЕКТ BG 0103.3.

10.**Разработване и въвеждане на програма за задължително обучение на съдебната администрация** – *към раздел VII;*
10.**Проучване нуждите от обучение на съдебната администрация**

Правни мерки:
Чл.35е от Закона за съдебната власт
Правилник за дейността на НИП

Административни и организационни мерки:
Във връзка с проучване на нуждите за обучение на съдебните служители НИП работи с чуждестранни донори и партньори

Стадий на изпълнение:
Към момента обучението на съдебната администрация се провежда в рамките на съвместен Проект за развитие на съдебната система към Американска агенция за международно развитие и по ФАР туининг Франция.
Обучението на администрацията на съдебната власт - като част от единната програма за обучение на НИП - е планирано да стартира от 2005 г.

11.**Привеждане бюджета на съдебната власт в съответствие с нуждите** – *към раздел VIII;*
Финансово осигуряване на съдебната власт

Правни мерки:
Закон за държавния бюджет на Република България за 2003 г.
Закон за държавния бюджет на Република България за 2004 г

Административни и организационни мерки:
Висшият съдебен съвет осъществява нови правомощия:
- съгласува разходването на средствата по фонд “Съдебни сгради”
- определя реда за разпределяне на преизпълнението на приходите от дейността на органите на съдебната власт.
С протоколно решение № 16/2003 г. Висшият съдебен съвет е утвърдил Правила за разпределение на средствата от преизпълнение на приходите от дейността на органите на съдебната власт.

Стадий на изпълнение:
Бюджетът на съдебната власт за 2004 г. е увеличен с 44,64%.
Бюджетът се изпълнява в рамките на 2004 г., като за обучение през 2004 г. Висшият съдебен съвет е отпуснал 1 169 000 лева на НИП.
След 2002 г. бюджетът на съдебната власт се разпределя по органи на съдебната власт, като при необходимост Висшият съдебен съвет прави изменения в бюджетните им разходи. Утвърдената субсидия за 2004 г. е 100 % при 90% за предходни години.
Неизпълнението на приходите от дейността на органите на съдебната власт е за сметка на държавния бюджет, а преизпълнението се ползва от съдебната власт.

Подготовката на бюджета за 2005 ще стартира в средата на 2004 г.

12.**Реорганизиране и разширяване администрацията на ВСС, като се анализират текущите нужди на съдебната власт и стратегическо планиране на бъдещите нужди**.

Административни и организационни мерки:
1. С решение по протокол № 46/1.12.2003г. ВСС прие нов Правилник за работата на ВСС и неговата администрация, както и нова административна структура.
Съобразно чл.61 от Правилника, администрацията включва:
1. дирекция "Административна";
3. отдел “Правно обслужване и процесуално представителство”;
4. отдел “Европейска интеграция”;
5. отдел “Пресслужба и секретариат”;
6. отдел “Звено за вътрешен финансов контрол”;
7. дирекция "Финанси и бюджет".
2. С решение по протокол №1/14.01.2004 г. ВСС създаде временна комисия за актуализиране на Правилника.
В рамките на новата структура е предвидено създаване на отдел “Кадри и конкурси на магистрати”, във връзка с правомощията на ВСС по ЗСВ за съхраняване кадровите досиета на магистратите.
3. Предвидено е- с какво - увеличение на щатната численост на администрацията на ВСС до 58 души, като процесът на попълване на свободните бройки продължава и в момента.

13.**Създаване на специализирано звено между Министерство на правосъдието и ВСС, което изготвя и предлага годишния бюджет на съдебната система** – *към раздел VIII;*

Определяне на звено/комисия или възлагане задължения на вече съществуващи административни структури в МП и ВСС за координиране и реализиране на дейностите на двете институции, във връзка с изготвяне и представяне на годишния бюджет на съдебната власт

Административни и организационни мерки:
Избраният подход е възлагане на задълженията на вече съществуващи административни структури, които работят координирано. Структурите са, както следва:
- Чл.15 от Правилника за организацията на работата на ВСС и неговата администрация предвижда постоянна комисия “Бюджет и финанси”, която:
1.изготвя проект на бюджет на съдебната власт;
2.контролира разпределението на бюджетните средства на органите на съдебната власт;
3.анализира текущото финансово състояние на системата чрез вътрешен финансов одит;
4. дава указания и оказва методологическа помощ по въпросите на бюджета, финансовия мениджмънт и финансовото обслужване на съдебната власт.
- Чл. 21 от Устройствения правилник на министерство на правосъдието предвижда дирекция "Финансово-стопански дейности и управление на собствеността", в чиито правомощия се включва и съставяне на бюджетите на министерството и на второстепенните разпоредители с бюджетни кредити, както и консолидирания бюджет на министерството; организира финансирането на обектите за основен ремонт, придобиване на дълготрайни материални активи и придобиване на нематериални дълготрайни активи и на обектите, финансирани от фонд "Съдебни сгради" и фонд "Затворни сгради";
изготвя финансови обосновки към законопроекти и проекти на подзаконови нормативни актове на Министерството на правосъдието; проучва нуждите на съдилищата и изготвя предложения за ново строителство, реконструкция или ремонт; изготвя предложение за ремонти и строително-монтажни работи, финансирани от бюджета на министерството и от фонд "Съдебни сгради" и фонд "Затворни сгради"; оказва техническа и методологична помощ на съдилищата, местата за лишаване от свобода и следствените арести по въпросите на капиталното строителство; осъществява дейност по сътрудничество с Висшия съдебен съвет с оглед разходването на капиталови разходи за съдебните сгради.

14. **Изработване на стратегия за компютризация на съдебната система** – *към разделIX;*

Разработка на технически механизъм за връзки между органите на съдебната власт и на специфични параметри за обмен на информация между органите на съдебната власт

Административни и организационни мерки:
1. С решение по протокол №14/2003г ВСС утвърди "Информационна стратегия на правораздавателните органи на Република България". Стратегията е съобразена с целите на Стратегията за електронно правителство, приета с Решение на Министерския съвет № 866/28.12.2002 г. и е подчинена на спецификата на системата на съдебната власт.

Изпълняващи звена са структурни звена в Министерство на правосъдието и Висшия съдебен съвет, както и експертна работна група, включваща представители на ВСС, ВАС, ВКС, окръжни и районни съдилища, и МП

Стадий на изпълнение:
1. Изпълнението на "Информационна стратегия на правораздавателните органи на Република България" се осигурява, чрез включване на заложените в нея краткосрочни, средносрочни и дългосрочни приоритети, като проекти във финансовите меморандуми за финансиране на проекти по ФАР. Съответно за финансов меморандум 2002 е предвидена разработка на приложен софтуер за проектите: Система за управление на съдебни дела, Свидетелства за съдимост, Единни регистри, Управление на документи / работни потоци (фаза 1) , Единна правно-информационна система и управленска информационна система.

По финансов меморандум 2003 е изработен и одобрен от Делегацията на Европейската комисия (ЕК) проектен фиш, които включва следните проекти: Информационна система за управление на арестите (средно-срочен приоритет по ИТ Стратегията), Информационна система за управление на затворите (средно-срочен приоритет), Анализ и частично въвеждане на електронно правосъдие (средно-срочен приоритет).
По Ранен финансов меморандум на ФАР 2004 година е изработен и представен в Делегацията на ЕК проектен фиш, включващ следните проекти: система за управление на документите и работния поток (средно-срочен приоритет), система за управление на делата на следствените служби (средно-срочен приоритет), укрепване на процеса на правораздаване (средно-срочен приоритет), по следващо въвеждане на електронно правосъдие (дългосрочен приоритет).
По Късен финансов меморандум 2004-2006 години е изработен проектен фиш, който е предоставен за одобрение в Делегацията на ЕК, включващ следните проекти: за 2004 – техническа помощ за изграждане на Агенцията по вписванията, приключване на

внедряването на електронно правосъдие (дългосрочен приоритет), Управление на системата на инспектората; за 2005 – ИТ система за управление на финансите в съдебната система (средно-срочен приоритет), ИТ система за управление на човешките ресурси в съдебната система (дългосрочен приоритет); за 2006 – доставка на техническо оборудване за завършване компютъризацията на съдебната система.
Стратегията се изпълнява, съобразно заложените в нея краткосрочни, средносрочни и дългосрочни приоритети.
Финансирана е цялостна компютризация на бюрата "Съдимост" - хардуер и софтуер.
Хардуерът и базовият софтуер следва да се обезпечат от бюджета на Министерство на правосъдието, а специализираният софтуер - от бюджета на съдебната власт . С оглед обезпечаването с хардуер до момента са предадени сървъри в 37 окръжни и районни съдилища и служби по вписванията; компютри в 6 районни съдилища; мрежови принтери за 3 съдилища и др.

15.**Изготвяне на цялостна програма за развитие на съвместима автоматизирана система по следене движението на делата в съдилища, следствени служби и прокуратури** – *към разделIX;*
Създаване, тестване и прилагане на системата по пилотни проекти в органите на съдебната власт

Административни и организационни мерки:
1. В ЗСВ, чл. 35л е постановено създаването на Междуведомствен съвет, отговарящ за методическото ръководство на ЕИСПП, в който влизат представители на ВКС, ВАС, НСлС, МВР, МО, МП, МФ и НСИ. Този съвет е създаден; създадена е и Междуведомствена експертна комисия, включваща представители на гореизброените ведомства.
2. Прието е ПМС № 311 от 20.12.2002 г. , съгласно което внедряването на ЕИСПП е прехвърлено от Националния статистически институт на Министерството на правосъдието
3. Наредба за дейността на Междуведомствения съвет за методическо ръководство на ЕИСПП и за реда и начина на взаимодействие на органите на съдебната власт, Народното събрание, Министерството на вътрешните работи, Министерството на отбраната, Министерството на правосъдието и Министерството на финансите за осигуряване функционирането на системата, приета с ПМС № 93/2003, обн. ДВ, бр.40/2003 г.
4.Постановление на Министерски съвет № 245/2003 г. за предоставяне на допълнителни средства от републиканския бюджет по бюджета на министерството на правосъдието за 2003 г. за ЕИСПП
5. С решение на ВСС по протокол № 35/2003г. компютърна програма "Автоматизирана система за управление на делата на фирма "Латона"

е одобрена за внедряване като единствена във всички съдилища в страната. Внедрена е в 4 съдилища, като в процес е внедряването в още 11.
7. Проект “Кадастър и имотен регистър”, финансиран от Световна банка

Стадий на изпълнение:

1. През месец декември 2003г. Министерство на правосъдието организира и проведе по реда на чл. 16 от ЗОП закупуване на необходимата техника и базов софтуер за внедряване на ЕИСПП в Министерство на правосъдието, следствените служби и Министерство на отбраната.

2. Бяха закупени: сървър, база данни и останалият необходим системен софтуер за нуждите на централната компонента на ЕИСПП в Министерство на правосъдието, сървър, база данни и средства за проектиране и разработка, необходими за развитието на ЕИСПП в Министерство на правосъдието, компоненти за структурно окабеляване, необходими за функционирането на техническата инфраструктура за ЕИСПП в Министерство на правосъдието.

3. По проекта “Кадастър и имотен регистър”, изпълняван от структурни звена в Министерство на правосъдието и Звеното за изпълнение на проекти към Агенция по кадастъра, са проведени тръжни процедури за частични доставки на хардуер за службите по вписванията в страната. Доставени са компютри и принтери за 112-те служби по вписвания в страната. Стартира пилотен проект за създаване на имотен регистър за кадастъра и имотния регистър в три пилотни съдилища (Асеновград, Балчик и Смолян).

16.**Създаване на специализирана структура за охрана в съдебните сгради** - *към раздел X;*

Правни мерки:
1.Закон за съдебната власт – чл.35, ал.1, т.7
2.Устройствен правилник на министерство на правосъдието – чл. 24 предвижда създаването на Главна дирекция “Охрана” като част от специализираната администрация на министерство на правосъдието, а чл.30 регламентира функциите й, както следва:

1. организира и осъществява охраната на всички съдебни сгради;

2. осигурява реда в съдебните сгради и сигурността на органите на съдебната власт при осъществяване на техните правомощия;

3. организира и осъществява охраната на съдии, прокурори, следователи и свидетели при необходимост от това;

4. съдейства на органите на съдебната власт при призоваване на лица, както и при съдебното изпълнение;

5. принудително довежда лица, когато това е постановено от орган на съдебната власт;

6. конвоира обвиняеми и подсъдими с мярка за неотклонение "задържане под стража" или лица, изтърпяващи наказания в местата за лишаване от свобода, до органите на съдебната власт;

3. НАРЕДБА № 1/2003 г. за структурата, организацията и дейността на охраната на органите на съдебната власт, издадена от министъра на правосъдието, обн., ДВ, бр. 11/2003 г.

4. Постановление на Министерски съвет № 116/2003 г. за намаляване щатната численост на Министерството на вътрешните работи и за увеличаване щатната численост на Министерството на правосъдието, обн., ДВ, бр. 53/2003 г.

5. Постановление на Министерския съвет № 245/2003 г. за предоставяне на допълнителни средства по бюджета на Министерството на правосъдието за 2003 г. за съдебна охрана.

Административни и организационни мерки:

Планирано е кадрово обезпечение с проекта на бюджет на Министерството на правосъдието за 2004 г. – увеличение с 500 щатни бройки.

Стадий на изпълнение:

Увеличение на числеността на Главна дирекция “Охрана” – 100 щатни бройки, считано от 01.01.2004 г.

17.**Промени в Конституцията** *към раздел XII*

17.1.**Изготвяне на сравнително-правен анализ на конституционните модели на съдебната власт в държавите-членки на ЕС и в някои от страните кандидатки за членство в ЕС;**

17.2.Създаване на работна група, която да предложи необходимите промени в Конституцията;

Организационни мерки:

На основание чл.79, ал.1 от действащата Конституция, с решение от 23.04.2003 г. на Народното събрание се сформира Временна комисия за подготовка на предложения за промени в Конституцията на Република България. Комисията е създадена за срок от три месеца, но с последващо решение на Народното събрание, обнародвано в

ДВ, бр.68/2003 г.) продължи да функционира до изчерпване предмета на своята дейност.
Със същото решение са приети и Правила за процедурата относно Законопроект за изменение и допълнение на Конституцията на Република България (обн. ДВ, бр.68/2003 г.), съобразно които Временната комисия изпълнява функциите на водеща комисия по този законопроект, а той следва да бъде обсъден и приет в Народното събрание на три гласувания в различни дни.
Комисията организира и участва в различни форми на широко обществено обсъждане. Проведено е съвместно заседание с представители на Европейската комисия за демокрация (Венецианска комисия), както и съвместна дискусия с представители на съдебната власт.

Разкрита е Интернет-страница на Комисията – страницата отразява работата на Временната комисия чрез публикуване на протоколите от проведените заседания и постъпилите предложения за конституционни промени в хода на дебата по тях.
През месец януари 2004 г. към Комисията е създадена експертна група от водещи специалисти от различни правни сфери.
Работата на Временната комисия е подчинена на приоритети, свързани със съдебната система и присъединяването към ЕС и НАТО, в частност – имунитет, несменяемост и мандат на ръководните магистратски длъжности; възлагане на компетенции на институциите и органите на ЕС, върховенството на общностното право над националното и директното му действие; регламентация на отношенията между Министерски съвет и Народното събрание, произтичащи от членство в ЕС; Рамково споразумение за Европейска заповед за арест и свързаната с него необходимост от отстраняване на конституционните пречки за предаване на български граждани на чужда държава

Стадий на изпълнение:

1. На 24.09.2003 г. след надлежна процедура по обсъждане и гласуване на внесения с подписите на 103-ма народни представители от всички парламентарни групи в Народното събрание на 25.07.2003 г. проект на Закон за изменение и допълнение на Конституцията на Република България, Народното събрание прие първата конституционна промяна, отнасяща се до статута на магистратите – ЗИД на КРБ (обн. ДВ бр.85/2003 г.).
2. По искане на Временната комисия за подготовка на предложения за промени в Конституцията на Република България, министърът по европейските въпроси инициира процедура по изготвяне на предложения за промени в

Конституцията, произтичащи от бъдещото членство на България в Европейския съюз и конкретно от поетите в хода на преговорите с ЕС ангажименти (напр. Европейската заповед за арест), както и от първичното право на ЕО (например трансфер на правомощия). Процедурата по изготвяне на предложения за промени в Конституцията бе реализирана в рамките на координационния механизъм за подготовка на членството на България в ЕС и провеждането на преговорите за присъединяване. Във връзка с това беше проучен и опитът на 10-те присъединяващи се към ЕС държави по отношение реализирани от тях конституционни промени, свързани с членството в ЕС. Относно мястото на прокуратурата и разследващите органи в системата на държавните органи на съответните страни бе реализирано допълнително проучване в страните-членки на ЕС и в 10-те присъединяващи се към Съюза държави.

1 Чрез доклади от министъра по европейските въпроси през месец януари и месец март 2004 г. обобщената информация за чуждия опит, както и за поетите в хода на преговорите с Европейския съюз ангажименти бе предоставена на вниманието на Временната комисия в НС (месец януари 2004 г.) и до голяма степен определи дневния ред на дискусиите както на политическо, така и на експертно равнище.

18.**Изготвяне и приемане на законодателна уредба за алтернативно решаване на спорове в областта на семейното и трудовото право, защита на потребителите** – *към раздел XVI;*

Правни мерки:
Законопроектът за медиацията е одобрен от МС с Решение № 85/16.02.2004 г. и е внесен за разглеждане в Народното събрание

Административни и организационни мерки:
В момента работна група изготвя предложения за изменение на ГПК във връзка с медиацията.

19.Разработване на програми за обучение на медиатори – *към раздел XVI;*

Обучението на медиаторите, съгласно проекта на Закон за медиацията (внесен за разглеждане в НС на 16.2.2004г.) ще се осъществява съобразно *Стандартите за обучение на медиатора.*
Изработването и приемането на Стандартите ще се осъществи след влизането на Закона в сила.

В момента НИП разработва концепция за обучение съвместно с Проект за търговско право на USAID,

20.<u>Въвеждане на института на омбудсмана</u> – *<u>към разделXVI</u>;*

Правни мерки:
Закон за омбудсмана - Обн., ДВ, бр. 48 от 23.05.2003 г., в сила от 1.01.2004 г.

Организационни мерки:
В предвидения в закона тримесечен срок за избор на омбудсман процедурата протича в Народното събрание.

21.**<u>Изготвяне на концепция за законодателни промени в контекста на европейските стандарти в съдебното изпълнение</u>** – *<u>към раздел XVII</u>*

21.1.<u>Анализ на сега съществуващите структури и практики за съдебно изпълнение в страните-членки на ЕС и сравнение с българската система</u>;

Организационни мерки и стадий на изпълнение:

От м.юли 2003 година започна изпълнението на Туининг проект "Изпълнение на стратегията за реформа на съдебната власт в България", финансиран от Програма ФАР на ЕС, чийто втори компонент е "Подобряване изпълнението на съдебните решения".

В рамките на проекта беше създадена работна група, съставена от български и австрийски експерти, със задача да извърши анализ на съществуващото към момента положение – правна рамка и практика – в България и в Европейския съюз.

На базата на извършения анализ се изготвиха препоръки за необходимите изменения в българското законодателство, които да доведат до подобряване на изпълнението на съдебните решения и ускоряване на изпълнителното производство в съответствие с европейските стандарти в областта.

Същите бяха приети на проведеното през м. февруари 2004 г. заседание на Управленската комисия по проекта и сега предстои предприемането на съответните законодателни и административни мерки с оглед въвеждането на приетите препоръки.

21.2.**Разработване на цялостен обновен подход към структурите и процедурите за съдебно изпълнени в РБългария и очертаване на законодателството, което да отрази променения подход към съдебното изпълнение**

Организационни мерки и стадий на изпълнение:

В рамките на започналия през м. юли 2003 г. Туининг проект "Изпълнение на стратегията за реформа на съдебната власт в България" бяха приети препоръки за изменение на българското законодателство в областта на съдебното изпълнение

Някои от основните насоки :

- да се запази съществуващата понастоящем публична система за принудително изпълнение като се усъвършенства в посока повишаване на ефективността от институционално-организационна и законодателна гледна точка. Съществуващата и функционираща публична система може да бъде доразвита, като се запази опита и позитивната й традиция. Освен това, дори и при съществуващата частна система в някои европейски страни, отделни области от принудителното изпълнение са оставени в компетентността на държавата.

- да се уреди правното положение на съдия-изпълнителите като се разработи нов модел на организация на изпълнителното производство.

- да се извършат необходимите за реализацията на разработения организационен модел промени в законодателството – ЗСВ, ГПК, Наредба № 28/95 г. /евентуално новия Правилник за съдебната администрация/, както и всички останали нормативни актове, свързани с изпълнение на съдебните решения;

- да се подобрят своевременно условията за работа на съдия-изпълнителите като европейски стандарт в рамките на разполагаемите средства, което ще спомогне за повишаване ефективността на изпълнителното производство и ще се намали неговото времетраене;

2003 година - текущи

1.Разработване на програми, информационни материали и интернет страници, в които да се представя работата на съдебната власт – към раздел XIX

1.1.Изготвяне на информация за работата на съдилищата, правата на страните по делото, процедури за завеждане на жалба или за получаване на информация, както и по други въпроси от обществен интерес

1.2.Създаване на механизъм за достъп до информация за работата на съдилищата и други въпроси от обществен интерес, посредством публикации на страниците в Интернет на Висш съдебен съвет, Министерство на правосъдието и органите на съдебната власт

Административни и организационни мерки:
Изпълняващи звена по мярката са съответните специализирани структури в администрацията на Министерство на правосъдието (Дирекция "Информационно обслужване и технологии", дирекция "Връзки с обществеността и протокол") и Висшия съдебен съвет (Дирекция "Административна" и отдел "Пресслужба и секретариат"), съобразно правилниците, които уреждат администрацията и функциите на двете институции.

Програмните документи по мярката са Информационната стратегия на правораздавателните органи на Република България (ИТ Стратегия) и Единната медийна стратегия на органите на съдебната власт.

Стадий на изпълнение:

1. С подкрепата на Американската агенция за международно развитие и съсловните неправителствени организации се сформираха работни групи от действащи съдии и съдебни служители за изготвяне на брошури, предназначени за гражданите, обслужвани от съдилищата. На всички 152 съдилища в страната беше раздадена брошура, озаглавена "Как да си извадите свидетелство за съдимост ". Проектите на няколко други брошури са готови за разпространение в национален мащаб. В тях има информация за съдебната система в България, за правата и задълженията на свидетелите, за правата и задълженията на съдебните заседатели, за правата на пострадалите от престъпление и за процеса на призоваване. Информацията от брошурите ще бъде публикувана на интернет страници.

2. С подкрепата на ААМР през март 2004 г. беше разработена, издадена и започна да се разпространява пътна карта за граждани, съдържаща информация за нормативната уредба на съдебната власт, за правомощията на нейните органи, за съдебните райони и пр. интереси от обществен интерес.

3. Закупен е домейн за нуждите на съдебната система – justice.bg, като в момента се разработва и портал за съдебната система, на който ще са разположени страниците на всички съдебни институции и ще бъдат обобщени данни за всички съдилища, прокуратури и следствени служби, чрез предоставяне на достъпна за гражданите информация и уеб-макети.

2. Разработване на система за управление на информационните технологии в съдебната система на национално ниво

Създаване на комисия за изпълнение на стратегията по автоматизация на съдебната система, която да следи за изпълнението на приоритетите на текущ принцип;

Правни мерки:

1. Съобразно Правилника за организацията на работата на ВСС и неговата администрация, Дирекция "Административна" (чл.62) осъществява методическо ръководство и контрол по прилагането на Стратегията за компютъризация на съдебната власт;

1. Съобразно чл. 22. от Устройствения правилник на министерството на правосъдието (изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) Дирекция "Информационно обслужване и технологии" осигурява разработване, оценка и регулярно актуализиране на Информационната стратегия на правораздавателните органи на Република България и плана за нейното внедряване; осигурява съответствието на Информационната стратегия на правораздавателните органи на Република България с общата информационна политика на Министерския съвет, със Сратегията за реформа на съдебната система и изискванията на Европейския съюз; подпомага междуведомствения съвет по чл. 35л от Закона за съдебната власт.

2. В изпълнение на заложеното в чл.35л от ЗСВ, с ПМС № 93 от 22.04.2003 г., обн., ДВ, бр. 40 от 29.04.2003 е приета Наредба за дейността на Междуведомствения съвет за методическо ръководство на Единната информационна система за противодействие на престъпността и за реда и начина на взаимодействие на органите на съдебната власт, Министерството на вътрешните работи, Министерството на отбраната, Министерството на правосъдието и Министерството на финансите по събирането, опазването и достъпа до информацията, както и за осигуряване функционирането на системата, която Наредба е изменена и допълнена - ДВ, бр. 111 от 2003 г.

Административни и организационни мерки:

1. В Информационната стратегия на правораздавателните органи на Република България е предвидено изпълнението на мярката да се контролира от Висшия съдебен съвет.

2. С Наредбата са уредени дейността на Междуведомствения съвет за методическо ръководство на ЕИСПП и редът и начинът на взаимодействие на органите на съдебната власт, Министерството на вътрешните работи, Министерството на отбраната, Министерството на правосъдието и Министерството на финансите по събирането, опазването и достъпа до информацията, както и за осигуряване функционирането на ЕИСПП. Членове на Междуведомствения съвет са представители на: председателя на Върховния касационен съд, председателя на Върховния административен съд, главния прокурор, директора на Националната следствена служба, министъра на вътрешните работи, министъра на отбраната, министъра на правосъдието, министъра на финансите и на председателя на Националния статистически институт. Председател на Междуведомствения съвет е министърът на правосъдието. Членовете на Междуведомствения съвет определят свои представители в Междуведомствената експертна комисия, която подпомага дейността му. Съставът на комисията се утвърждава от председателя на Междуведомствения съвет, който определя и неин председател. Междуведомственият съвет приема годишни планове за дейността на Междуведомствената експертна комисия.

2004 г. – срочни - I тримесечие

1.**Изработване на критерии за оценка натовареността на съдиите – *към II раздел*;**

1.Създаване на механизъм за обективно разпределяне на делата, позволяващ да се отчита натоварването с работа

Правни мерки:
Чл.129 от ЗСВ
Наредба № 2 от 18.11.2003 г.за реда за атестиране на съдии, прокурори и следователи

Чл.5 от Наредбата предвижда изискване на справка за броя, сложността и тежестта на разгледаните производства, както и спазване на законовите или инструктивни срокове. Нормативно е уредено задължителното съдържание на справката: съпоставка с резултатите на другите магистрати работещи в съответния съд, прокуратура, следствена служба, обозначаване на качеството на извършените действия и постановени актове със специално посочване на отменените и изменени актове на атестирания.

Административни и организационни мерки:
С Решение на ВСС по протокол № 42/18.11.2003г.-е утвърден коефицент за отчитане натовареността на магистратите, като приложение към Наредбата за атестиране на съдии, прокурори и следователи.

Стадий на изпълнение:
Изпълнението е съобразно действащата нормативна рамка, а именно: Атестационната комисия се назначава най-малко три месеца преди изтичане на три годишния срок по чл.129, ал.1 от Закона за съдебната власт и преди изготвяне на атестация от органа по чл. 30 от ЗСВ за повишаване в длъжност, ранг и заплата на съдия, прокурор или следовател. За следователите атестацията се изготвя до три месеца след навършване на 2 и 5 години стаж.

3.Развиване капацитета на ВСС във връзка с дисциплинарното производство чрез създаването на независима комисия, която да разследва неправомерното поведение на магистрати по повод изпълнение на служебните им задължения – *към раздел V;*
3.Разработване и внедряване на усъвършенствани процедури за разследване на обвинения в непочтено поведение на съдии, прокурори и следователи, и да се създаде комисия за това

Правни мерки:
Правилник за организацията на работата на Висшия съдебен съвет и неговата администрация, приет по силата на законовата делегация на чл. 27, ал.1, т.11 от ЗСВ.

Административни и организационни мерки:
С решение на ВСС по протокол № 44/26.11.2003г. е създадена постоянно действаща Комисия за борба с корупцията в съдебната система, като с решение по протокол № 2/21.01.2004г. утвърди нов състав на Комисията, с оглед избирането на нов Висш съдебен съвет.

Стадий на изпълнение:
На 19.03.2004 г. беше подписано споразумение за сътрудничество между Постоянната комисия за борба с корупцията в съдебната система към Висшия съдебен съвет и Комисията за координация на работата по борба с корупцията към Министерски съвет. По силата на това споразумение двете комисии ще си сътрудничат чрез обмен на информация, анализи, оценки и изводи за наличието на корупционни явления в съдебната и изпълнителната власт; ще се организират периодични съвместни работни срещи в съвместни работни групи за разработване на антикорупционни модели и механизми.
По отношение на други неправомерни прояви от страна на магистрати се прилагат общите разпоредби по дисциплинарното производство.

Статистиката сочи:

По **искане на Главния прокурор** по реда на чл. 134 от ЗСВ Висшия съдебен съвет е взел решение за:
• снемане имунитета на **7 магистрати**, от които

6 следователи в ОСлС,

1 военен следовател;

отхвърляне на искането по 4 предложения –

за 1 съдия,

за 1 прокурор;

за 2 следователи.

По предложение на органите по чл. 171 от ЗСВ са образувани **125 дисциплинарни производства.**

Висшият съдебен съвет е взел решения по дисциплинарните дела, както следва:

• наложено наказание “преместване в друг съдебен район - **на 7 магистрати;**

• наложено наказание “неповишаване в длъжност и ранг” - **на 25 магистрати;**

• наложено наказание ”понижаване в длъжност” - **на 6 магистрати;**

• наложено наказание “намаляване на размера на трудовото възнаграждение” - **на 24 магистрати;**

• наложено наказание “предупреждение” - **на 18 магистрати**;

• оправдаване по повдигнатите дисциплинарни обвинения- **на 6 магистрати;**

• за прекратяване на дисциплинарни производства - **21 дела.**

4.**Електронно правосъдие – Първа фаза** – *към раздел IX;*
4.**Създаване на комисия и работна група от специалисти за изработване на параметрите на единната система за събиране на данни и водене на статистика.**

Административни и организационни мерки:
Стратегия за електронно правителство
Информационна стратегия на правораздавателните органи на Република България
Наредба за дейността на Междуведомствения съвет за методическо ръководство на ЕИСПП и за реда и начина на взаимодействие на органите на съдебната власт, Народното събрание, Министерството на вътрешните работи, Министерството на отбраната, Министерството на правосъдието и Министерството на финансите за осигуряване функционирането на системата, приета с ПМС № 93/2003, обн. ДВ, бр.40/2003 г.

Стадий на изпълнение:
1. Мярката е включена в проект по ФАР 2003, финансирането по който е одобрено. Съставлява средносрочен приоритет на Информационна стратегия на правораздавателните органи на Република България (ИТ Стратегия)
2. В процес на сформиране е работна група, с представители на специалисти от дирекция “Информационно обслужване и технологии” – Министерство на правосъдието, и специалисти от бъдещата Агенция по вписванията/ИТ Агенция

5.**Промени в Конституцията на Република България** – *към разделXII;*
5.1.Провеждане на широк обществен дебат по концепцията за промени в Конституцията;

5.2.Създаване на национална експертна група по изготвяне на цялостни промени в Конституцията, свързани с членството ни в НАТО и ЕС, включая и по отношение на съдебната власт, и по отношение ролята и мястото на следствието – и прокуратурата и имунитета на магистратите

5.3.Иницииране на професионален дебат по предложените изменения на Конституцията

Изпълнението на мярката е отчетено в т.15 от мерките за последното тримесечие на 2003 г.

6. **Създаване на ново процесуално законодателство** - към раздел XIII

6.1.**Обсъждане и приемане на концепциите за промени в процесуалното законодателство – ГПК, НПК, АПК(включване на разпоредби, регулиращи административно-наказателната отговорност на юридическите лица);**

Административни и организационни мерки:

1. Министерство на правосъдието изработи предложения за ЗИД на НПК във връзка с приложението на Европейската конвенция за международно признаване на присъди (1970г.), Европейската конвенция за трансфер на производства по наказателни дела (1972г.), Допълнителния протокол към Конвенцията за трансфер на осъдени лица (1997г.) и Втория допълнителен протокол към Европейската конвенция за взаимопомощ по наказателноправни въпроси (2001г.).
Срокът за внасяне на законопроекта в МС е 01. 04. 2004 г.
Конвенциите и Допълнителния протокол към Конвенцията за трансфер на осъдени лица са ратифицирани от Народното събрание на 28 януари 2004 г. (обн., ДВ, бр. 11 от 10.02.04 г.), а Вторият допълнителен протокол е ратифициран на 18 февруари 2004 г. (обн., ДВ, бр. 16 от 27.02.04 г.)

2. В процес на сформиране са работните групи за изработване на нови НПК и ГПК– изпратени са писма до заинтересованите институции за определяне на представители.

3. Със заповед № ЛС-04-110/25.02.2004 г. на министъра на правосъдието е сформирана работна група, която да изработи проект на Административно-процесуален кодекс в срок до 30 октомври 2004 г.

Стадий на изпълнение:

1. През м. февруари 2004 г. стартира процедурата по изготвяне на двата договора за Туининг по ФАР проект BG 2003/004-937.08.01

“Реформа на гражданското и наказателното производство”, който има за цел разработването на концепция за реформа в гражданско- и наказателно-процесуалното законодателство и съответно изготвяне на нови Гражданско-процесуален кодекс и Наказателно-процесуален кодекс. Очаква се изпълнението на проекта да започне през м.юли-август 2004, като крайната му цел е до края на 2005 г. да се предложат проекти за нови ГПК и НПК.

2. Разработването на АПК ще се подпомогне от Програма ФАР на Европейския съюз. През месец декември 2003 г. започна изпълнението на проект BG-0203.04 “Усъвършенстване на административното правосъдие с оглед борбата срещу корупцията”. Очакваните резултати по проекта са в следните насоки:
- въвеждане на Административно-процесуален кодекс;
- изграждане на система от специализирани административни съдилища;
- създаване на ефективна система за обжалване по административен ред;
- обучение на магистрати и съдебни служители по обновената система на административно правосъдие в България.

6.2. **Сформиране на работна група за изработване на проекти на кодексите**

Административни и организационни мерки:
1. На 23.07.2003 г. е сключено Споразумение за сътрудничество между Министерство на правосъдието, Върховния административен съд, Посолството на Великобритания и Програмата на ООН за развитие по проект БУЛ/03/002 “Изграждане на нова система на административното правосъдие в България”.
2. С решения по Протоколи 5/11.02.2004г. и 6/02.02.2004г. ВСС е определил представители на съдебната власт за участие в сформирани работни групи за изготвяне на проекти съответно на нов НПК и нов ГПК.

Стадий на изпълнение:
Сформирана е Работна група от български експерти (Заповед N ЛС-04-110/25.02.04 на министъра на правосъдието) със задача да изготви проект на Административно-процесуален кодекс и проект за структура на регионални административни съдилища в срок до 30.10.2004 г. Вече е изготвен вариант на проект за АПК.

7.**Обучение на медиатори за прилагане на алтернативните механизми за решаване на спорове** – *към раздел XVI;*

Правни мерки:
Закон за медиацията

Административни и организационни мерки:
Обучението на медиаторите, съгласно проекта на Закон за медиацията (внесен за разглеждане в НС на 16.2.2004г.) ще се осъществява съобразно *Стандартите за обучение на медиатора*, които следва да се приемат от Общото събрание на Националното сдружение на медиаторите, след предварително одобряване от министъра на правосъдието. Изработването и приемането на Стандартите ще се осъществи след влизането на Закона в сила.

8.**Разработване на концепция за работа с медиите и за сътрудничество със законодателната власт по въпроси, касаещи съдебната власт** – *към раздел XIX;*
8.**Прилагане на програма за обучение за връзки с обществеността**

Правни мерки:
Правилник за организацията на дейността на Висшия съдебен съвет и неговата администрация – чл.26

Административни и организационни мерки:
1. Комисията "Връзки с обществеността" е постоянна комисия на Висшия съдебен съвет с компетентност за

- изготвяне и промяна на единната медийна стратегия на органите на съдебната власт;
- изготвяне становища по съдържанието на Интернет страницата на Висшия съдебен съвет и неговата администрация;
- организиране представянето и другите форми на връзки с медиите по проблемите на съдебната власт;
- подготовката на тримесечен бюлетин за дейността на Висшия съдебен съвет;
- изготвяне на годишник с избрани принципни решения на Висшия съдебен съвет по кадрови, дисциплинарни и финансови въпроси.

2. ВСС разработи план за медийна стратегия. Със съдействието на Проект за развитие на съдебната система към Американската агенция за международно развитие е проведена работна среща с всички прес-аташета към съдилищата, с цел – оценяване на нуждите и разработване на план, съобразно оценката.
3. С решение на ВСС по протокол № 25/25.06.2003г. е утвърдена Единна медийна стратегия на органите на съдебната власт.
4. В момента НИП разработва пилотна програма за обучение на магистрати за общуване с медиите

2004 г. – текущи

1. Въвеждане на единна национална система за обучение и квалификации на магистрати – към раздел II

1.1.Доразвиване на капацитета за институционално и стратегическо планиране на Национален институт на правосъдието - вкл. и раздел VII

Организационни мерки и стадий на изпълнение:
В момента се попълва личният състав на НИП, като е в процес процедура за подбор и назначаване на програмни координатори и сътрудници за НИП.
Планирано е обучение на служителите на НИП.

1.2.Продължаване на развитието и унифицирането на учебната програма и дейността по обучението на Национален институт на правосъдието, осигуряване на начално и периодично текущо професионално обучени за всички магистрати и административен персонал в България

Организационни мерки и стадий на изпълнение:
1. В ход е процедура по съставяне на Програмния съвет на НИП.
2. Досегашните учебни програми и лектори на ЦОМ са одобрени с решение на УС от 11.02.2004г.
3. Приоритетите за 2004г. са определени с решение на УС от 11.02.2004г.
4. Предстои разработване на новите учебни програми на НИП в съответствие със ЗСВ

3. Въвеждане на специализирани процедурни учебници за административния персонал – към раздел IV

Приоритет на НИП за стартиране през 2005г.

4. Повишаване ефективността на съдебната администрация чрез въвеждане на задължителни програми за обучение – към раздел IV

Приоритет на НИП за стартиране през 2005г.

5. Обучение на магистратите от определените съдилища за прилагане на инструментите на Общността в областта на съдебното сътрудничество по граждански и наказателни дела – раздел XIV

Стадий на изпълнение:

НИП периодично провежда обучение за всички магистрати на тема: “Полицейско и съдебно сътрудничество в ЕС в областта на наказателното право”. Програмата е разработена от ЦОМ със съдействието на програма МАТРА

6. Единна информационна система за противодействие на престъпността в Република България – раздел IX

Разработване и въвеждане на информационна система за управление на арести и затвори

Организационни мерки и стадий на изпълнение:

Провеждат се заседания на Междуведомствения съвет за методическо ръководство на ЕИСПП

Одобрено е финансиране по ФАР 2003 за въвеждане на информационна система за управление на арести и затвори

6. **Оценка на съществуващата материална база и идентифициране на приоритетни инвестиции** /ремонти - раздел X

Определяне на приоритетните нужди от капиталови разходи/ремонт

Стадий на изпълнение:

Изготвена е ивестиционна програма на ВСС, приета от комисия “Бюджет и финанси”. Предстои утвърждаване в заседание на ВСС.

С Решение № 649/2003 г Министерски съвет предоставя безвъзмездно за управление на Министерство на правосъдието за нуждите на НИП недвижим имот - публична държавна собственост, представляваща сграда на четири етажа със застроена площ от 345 кв.м., заедно с двуетажна сграда със застроена площ 152 кв.м. и съответното на двете сгради дворно място, цялото с площ от 2 387 кв.м.

7. Планиране на исканията за допълнително финансиране за капиталови разходи/ремонт в процеса на съставяне на годишния съдебен бюджет – раздел X

Оценка на нивото на сигурността в съдебната власт и възможностите за развитие и подобряване, съобразно съществуващия сграден фонд

Планиране на допълнително финансиране на персонал, оборудване и ремонтни работи в процеса на съставяне на годишния съдебен бюджет

1. Изготвен е проект на Постановление на Министерския съвет за осигуряване на допълнителни бюджетни средства на Министерството на правосъдието за 2004 г. за капиталови разходи.

2. В бюджетната прогноза на Министерството на правосъдието за период 2005-2007 г. и в проекта на бюджет 2005 г. са включени допълнителни средства за оборудване и дълготрайни материални активи.

3. Към настоящия момент в 11 от сградите на съдилищата са изградени и функционират системи за сигурност (метални скенери) на съдебните сгради. Във всички останали се осъществява физическа охрана и контрол.

4. Физическа охрана и контрол се осъществява от служителите на Главна дирекция "Охрана" към Министерство на правосъдието

8. **Определяне на приоритети и подготовка на законопроекти за изменение и допълнение на съществуващата нормативна уредба, включително и относно осигуряване прилагането на европейската заповед за арест** – раздел XIV

Организационни мерки и стадий на изпълнение:

Предвидено е изработване на проект на Закон за екстрадицията.

В работата на междуведомствена работна група за изготвянето на проекта на Закон за екстрадиция, в който да бъде уредено и приложението на европейската заповед за арест, ще бъдат привлечени за участие експерти от Министерство на правосъдието, МВнР, МВР, ВКП, Правен институт на БАН, ЮФ на СУ "Св. Климент Охридски" и ВКС.
Законопроектът ще бъде предложен за включване в Законодателната програма на Министерския съвет за второто полугодие на 2004 г. със следните срокове:
срок за изпращане на проекта за съгласуване – 25.11.2004 г.
срок за внасяне в МС – 16.12.2004 г.

9. Разработване на критерии за «оценка на влиянието» за новите нормативни актове върху работата на съдебната система;

Разработване и внедряване на ефективна процедура за планиране на законодателните инициативи, които касаят съдебната власт, и съпътстващите консултации между заинтересованите страни в подходящи срокове.

Правни мерки:
Устройствен правилник на Министерски съвет и неговата администрация – чл.чл.51-54, 58

1. Законодателната инициатива на Министерския съвет се осъществява въз основа на оперативна работна програма за тримесечен период, изготвена въз основа на предложенията на членовете на Министерския съвет.
2. Оперативната работна програма на Министерския съвет включва:
    - списък на планираните за разработване законопроекти;
    - списък на планираните за одобряване законопроекти;
    - списък на планираните за разработване подзаконови актове, които законите възлагат на Министерския съвет да приеме през периода;
    - списък на планираните за приемане подзаконови актове, които законите възлагат на Министерския съвет да приеме през периода;
3. По всеки въпрос и законопроект, включен в оперативната работна програма, се определят министрите, отговорни за тяхната подготовка.

4. Право да правят предложение за включване в оперативната програма на Министерски съвет на въпроси от неговата компетентност имат:

    - Министрите - самостоятелно;
    - Областните управители, кметовете на общини , председателите на държавните агенции, държавните комисии, изпълнителните директори на изпълнителните агенции, ръководителите на държавни институции, създадени със закон или с постановление на Министерския съвет, които имат функции във връзка с осъществяването на изпълнителната власт - чрез съответните заместник министър-председатели или министри.

5. В предложенията на министрите се обосновава и необходимостта от законопроекта въз основа на предварително проучване на регулираните обществени отношения.
6. Предложените за включване в оперативната работна програма законопроекти се представят за предварително становище в

Администрацията на Министерския съвет, като за това могат при необходимост да бъдат привлечени експерти от други министерства и външни експерти.

7. При включване на законопроекти в оперативната работна програма се отчитат и внесените от народни представители законопроекти и законодателната програма на Народното събрание.

9. Членовете на Министерския съвет задължително съгласуват с всички министри въпросите, на които те са вносители.

10. Вносителят задължително съгласува с председателите на държавните агенции, държавните комисии, изпълнителните директори на изпълнителните агенции, ръководителите на държавни институции, създадени със закон или с постановление на Министерския съвет, които имат функции във връзка с осъществяването на изпълнителната власт, с областните управители или с други държавни органи въпросите и проектите на актове, които са свързани или засягат тяхната дейност.

11. За всички актове, предвидени в оперативната програма, се изисква и финансова обосновка за обезпечаване на финансовия ресурс в изпълнение на конкретния акт.

Административни и организационни мерки:

В случаите, когато наред с всичко останало не са спазени някои от горните изисквания, главният секретар на Министерския съвет връща материалите на вносителя с указания за отстраняване на нередовността и уведомява министър-председателя, ако се налагат промени в сроковете на оперативната работна програма.

Стадий на изпълнение:

Процедурата по планиране и съгласуване се изпълнява стриктно.

ОСИГУРЯВАНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ДОСТЪП ДО ПРАВОСЪДИЕ – *РАЗДЕЛ VI*

Мярката е средносрочен приоритет по Стратегията за реформа на българската съдебна система и програмата за нейното изпълнение. Към настоящия момент изпълнението на мярката се подготвя посредством функционирането на работна група по туининг-проект BG/2002/IB/01 A, BG 0203.01, компонент 1: “Подобряване на достъпа

до правосъдие”, целящ да се окаже съдействие на Министерство на правосъдието и Висшия съдебен съвет при изпълнение на Стратегията за реформа на българската съдебна система. Изработен е доклад, съдържащ анализ на действащото българско законодателство и съдебната практика, оценка на получените резултати и списък и каталог на препоръчителните законодателни мерки, най-важните от които се състоят в следното:

1. приложение на норми на ЕС, в частност - регламент (ЕО) № 144/2001 на Съвета на Европа и директива RL 2002/8/ЕО

2. изменения в областта на наказателното право, предвиждащи въвеждане на изрични норми в НПК, съдържащи :
2.1. задължения във връзка с разясняване на процесуалното право на всеки, по отношение на когото е образувано наказателно производство, да поиска назначаване на служебен защитник, включително - във всяка фаза на процеса;
2.2. промяна в чл.70, ал.1, т.3 НПК, като се въведе задължителна адвокатска защита, когато делото се отнася за наказуемо деяние, за което се предвижда доживотен затвор или не по-малко от 3 г. лишаване от свобода (при действащата разпоредба размерът на наказанието е 10);
2.3. промяна в чл.70, ал.1, т.7 НПК, като се дефинира понятието “интереси на правосъдието” като предпоставка за задължителна адвокатска защита.
2.4. разширяване приложно поле на чл.70 НПК, като изрично се регламентира задължителната адвокатска защита при дефинирано понятие “интереси на правосъдието” от досъдебна фаза,
както и въвеждане на формуляр за разясняване на процесуалните права /“letter of rights”/, утвърден и администриран от министъра на правосъдието, задължителен за органите на досъдебното производство.

3. Изменения в областта на гражданското право чрез регламентиране в ГПК на:
3.1. включване на разпоредба за предоставяне на безплатен адвокат в рамките на правната помощ;
3.2. включване на обективни критерии за преценка на условията, на които следва да отговарят лицата, за да им се предостави правна помощ, включително разрешаване на частична правна помощ, включително въвеждане на изискване за представяне на декларация за имотно състояние и доходи и попълване на други формуляри, утвърдени от министъра на правосъдието;
3.3. задължения на съда за предоставяне на информация във връзка с правната помощ и даване на указания относно процесуалните права по време на съдебния процес;

3.4. процедура по проверка редовността на исковата молба - задължението за проверка по внасянето на държавна такса да се вмени на съдебен служител, който е оправомощен да дава указания по отстраняване на нередовностите, по процесуалните права и възможностите за правна помощ чрез бланки и формуляри;
3.5. регламентиране на бързо съдебно производство за парични вземания, позволяващо автоматизирана или полуавтоматизирана обработка на данните (използване на ИТ)
3.7. задочни решения при неявяване на страната
3.8. задължение за представителство от адвокат;
3.9. забрана за изнасяне пред втората инстанция на факти, които не са били изтъкнати пред първата инстанция;
3.11. детайлизиране и усъвършенстване на нормативната уредба в областта на защитата на малолетните и непълнолетните (мерки във връзка с грижите и възпитанието на децата и правното представителство).

4. Въвеждане на изискване на предоставяне на правни съвети от съдилищата и от Министерство на правосъдието.
5. Организация и администриране на правната помощ:
Препоръчва се отделяне на бюджета за правната помощ от общия бюджет на съдебната власт, като се формира самостоятелно перо в държавния бюджет, т което да се финансира самостоятелен Фонд за правна помощ.
Препоръчва се приемането на специален Закон за правната помощ (конкретното заглавие и обем на закона са предмет на по-нататъшно обсъждане), с който да се създаде Комисия (Борд) за правна помощ и да се регламентира детайлно съставянето на нейния бюджет, конституирането, състава и отговорностите й. Предлага се Комисията да се занимава като цяло с администрирането на правната помощ и да се състои от централен орган с компетентност за територията на цялата страна. Основните й задачи следва да бъдат: подбор и организация на работата на адвокатите, които ще могат да предоставят правна помощ; наблюдение на качеството на адвокатските услуги, предоставяни в рамките на правната помощ; управление на бюджета за правна помощ, като надлежното разходване на средствата да се контролира от Сметната палата.
Препоръчва се чрез съответни законодателни промени (в Закона за адвокатурата и приемане на Закон за правната помощ) да се уредят критериите и механизмите за подбор на адвокати и/ или адвокатски сдружения, които да предоставят услуги в рамките на правната помощ и да се съставят списъци с одобрените адвокати. Органите, пред които се развива производство с участие на представители в рамките на правната помощ, да бъдат задължени да уведомяват Комисията за правна помощ за извършени нарушения. Възнагражденията на адвокатите да се определи като процент от минималните ставки на

хонорарите, определени в Наредба № 1 на Висшия адвокатски съвет за минималните адвокатски възнаграждения. Следва да се регламентират и условията, при които по изключение съдът може да определи допълнително възнаграждение за адвокат (напр.при извънредна сложност на делото, голям обем или особено голяма продължителност).
6. Да се усъвършенстват правните норми, свързани с връчванията на документи и съдебни решения с оглед по-добрата защита на правата на гражданите.
7. Да се преразгледа и промени Закона за държавните такси и подзаконовите актове, за да се променят размерите на таксите, като от една страна се вземат предвид потребностите на съдебната система, а от друга - се отчете действителното социално положение на гражданите.
8. Необходимо е да се предприемат необходимите мерки с оглед повишаване информираността на гражданите относно възможностите за предоставяне на правна помощ, въвеждането и воденето на статистика на случаите на предоставяне на такава в съдебната система.

През февруари 2004 г. изготвените в рамките на проекта препоръки бяха приети от Управленската комисия, отговаряща за направляването на проекта и вземаща политически решения.
Към настоящия момент продължава изпълнението на проекта, като се изготвят конкретни предложения за изменения в нормативната уредба в областта на достъпа до правосъдие в съответствие с препоръките в доклада. Крайната цел на проекта е така изготвения пакет от предложения да се предложи за разглеждане и обсъждане от компетентните органи и институции и при наличието на политическа воля за това - за тяхното приемане.